

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**з підготовки до практичних занять,
самостійної та індивідуальної роботи з
освітнього компонента «Арт-терапія»
для здобувачів спеціальності С4 «Психологія»
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти
денної та заочної форми здобуття вищої освіти**

РЕКОМЕНДОВАНО

на засіданні кафедри публічного управління та
адміністрування
Навчально-наукового юридичного інституту
(протокол № 2 від 21.10.2025р.)

ПОГОДЖЕНО

на засіданні Науково-методичної ради
Державного університету економіки і
технологій
(протокол № 3 від 21.10.2025р.)

Кривий Ріг
2025

Методичні вказівки з підготовки до практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи з освітнього компонента «Арт-терапія» для здобувачів спеціальності С4 «Психологія» денної та заочної форми здобуття вищої освіти / укладачі: Ю. МАЄР, Н. ШУЛЮК, М. ТЮГАНОВА. Кривий Ріг, ДУЕТ, 2025 р. 20 с.

Укладачі:	Юлія МАЄР	доктор філософії з психології, доцент кафедри психології
	Надія ШУЛЮК	магістр психології, асистент кафедри психології
	Марія ТЮГАНОВА	магістр психології, асистент кафедри психології

Відповідальний за випуск: Ганна ПУРІЙ, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування, к.е.н., доцент

Методичні вказівки з підготовки до практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи з освітнього компонента «Арт-терапія». Ці методичні рекомендації розроблено для здобувачів вищої освіти спеціальності С4 «Психологія» першого (бакалаврського) рівня денної та заочної форми навчання. Метою рекомендацій є сприяння формуванню практичних умінь і навичок у вивченні психологічних аспектів формування довіри у міжособистісній взаємодії, а також розумінні ролі довіри у розвитку особистості, соціальних стосунків та професійної діяльності, зокрема в умовах травматичного досвіду, спричиненого війною.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Перелік завдань з підготовки до практичних занять та самостійної та індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти	7
Поточне та підсумкове оцінювання	13
Перелік питань для підготовки до підсумкового оцінювання	19
Список використаних джерел	20

ВСТУП

Актуальність. В умовах сучасного суспільства, що характеризується зростанням рівня стресу, тривожності, психологічної нестабільності та запитів на підтримку ментального здоров'я, зростає потреба у гнучких і водночас ефективних психотерапевтичних методах. Арт-терапія як напрям психологічної допомоги набуває особливого значення завдяки своїй універсальності, м'якому впливу та можливості роботи з глибокими внутрішніми процесами особистості. Застосування арт-терапевтичних технік дозволяє клієнтам виразити переживання, які складно передати вербально, активізує ресурси саморегуляції, сприяє особистісному зростанню та покращенню психологічного благополуччя. Освітній компонент «Арт-терапія» забезпечує підготовку фахівців, здатних інтегрувати художньо-творчі підходи у психологічну практику, що є надзвичайно важливим у контексті сучасних викликів та потреб психічного здоров'я населення.

Мета освітнього компонента «Арт-терапія» – освоєння здобувачами вищої освіти теоретичних та методологічних основ арт-терапії, вивчення фундаментальних понять у сутнісному виборі арт-терапевтичних підходів та технік, вивчення теоретичних та прикладних основ напрямку арт-терапії та практичного застосування арт-терапевтичних технік у вирішенні конкретних психологічних проблем.

Завдання дисципліни: сформувати у здобувачів вищої освіти компетентності щодо теоретичних та методологічних основ арт-терапії, виробити практичні навички застосування арт-терапевтичних методів та технік, засвоїти техніки і методики, призначені для вивчення різноманітних аспектів внутрішнього світу людини та вирішення конкретних психологічних проблем.

Метою методичних рекомендацій є надання допомоги здобувачам вищої освіти сформувати систему теоретичних знань та практичних навичок застосування основних положень правового регулювання суспільних відносин у сфері створення, збирання, обробки, зберігання, поширення та використання інформації, а також захисту прав і свобод людини в інформаційному просторі.

Тема 1: Теоретичні аспекти арт-терапії.

1. Структурні та функціональні характеристики арт-терапії.
2. Характеристика основних напрямків арт-терапії.

Питання для самоконтролю:

1. У чому полягає суть структурних характеристик арт-терапії?
2. Які функції виконує арт-терапія в психологічній практиці?
3. Назвіть основні напрямки арт-терапії та коротко охарактеризуйте 4. кожен.
4. Яке місце займає арт-терапія серед інших психотерапевтичних методів?

Опрацювання літератури:

основна: 1-4.

додаткова: 1-4.

Тема 2: Ізотерапія.

1. Ізотерапія як арт-терапевтичний напрям.
2. Техніка «Власна кольорова палітра».
3. Техніка «Мій стан».
- 4.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке ізотерапія та в чому її відмінність від інших форм арт-терапії?
2. Як впливає робота з кольором на емоційний стан клієнта?
3. Яка мета техніки «Власна кольорова палітра»?
4. Як інтерпретується малюнок у техніці «Мій стан»?

Опрацювання літератури:

основна: 1-4.

додаткова: 1-3.

Тема 3: Піскова терапія та глинотерапія.

1. Піскова терапія.
2. Глинотерапія.
3. Техніка «Знайомство з матеріалом».
4. Техніка «Напівкульового малювання».

Питання для самоконтролю:

1. Які психологічні механізми лежать в основі піскової терапії?
2. У чому полягає терапевтичний потенціал глинотерапії?
3. Як проходить знайомство з матеріалом у відповідній техніці?
4. Яке значення має техніка «Напівкульового малювання» у роботі з тілесністю?

Опрацювання літератури:

основна: 1-4.

додаткова: 1-3.

Тема 4: Казкотерапія.

1. Метод казкотерапії.
2. Алгоритм складання терапевтичної казки.
3. Прийоми роботи з казкою.
4. Техніка «Казка про успіх».
5. Техніка «Написання казки з 10 слів».

Питання для самоконтролю:

1. У чому полягає психотерапевтичний ефект методу казкотерапії?
2. Як виглядає алгоритм створення терапевтичної казки?
3. Які прийоми роботи з казкою є найбільш ефективними для дітей?
4. Яке завдання виконує техніка «Казка про успіх»?

Опрацювання літератури:

основна: 1-4.

додаткова: 1-4.

Тема 5: Мандалотерапія.

1. Мандалотерапія як метод арт-терапії.
2. Стадії великого кола мандали.
3. Критерії якісної оцінки мандал.
4. Техніка «9 маленьких мандал».
5. Техніка «Дві мандали».

Питання для самоконтролю:

1. Як мандалотерапія сприяє гармонізації внутрішнього стану клієнта?
2. Які стадії має «велике коло мандали» і що вони символізують?
3. За якими критеріями оцінюється якість створеної мандали?
4. У чому терапевтична цінність техніки «9 маленьких мандал»?

Опрацювання літератури:

основна: 1-4.

додаткова: 1-3.

Тема 6: Колажування та маскотерапія.

1. Колажування як арт-терапевтична техніка.
2. Маскотерапія як напрямок в арт-терапії.
3. Функції маски в рамках різноманітних підходів.
4. Колаж «Серце».
5. Техніка «Маски тварин і рослин».

Питання для самоконтролю:

1. Як колажування сприяє виявленню внутрішніх образів і переживань?
2. Що таке маскотерапія та як вона реалізується в арт-практиці?
3. Які функції виконує маска в терапевтичному процесі?
4. Яке значення має техніка «Маски тварин і рослин» у роботі з символами?

Опрацювання літератури:

основна: 1-4.

додаткова: 1-3.

Тема 7: Метафоричні асоціативні карти.

1. МАК як проєктивний діагностично-терапевтичний інструмент.
2. Основні стратегії роботи з МАК.
3. Техніки роботи з МАК.
4. Техніка «Драбинка емоцій».
5. Техніка «Ресурс за 1 картою».

Питання для самоконтролю:

1. Які переваги використання МАК у терапевтичній практиці?
2. Які основні стратегії застосування МАК у роботі з клієнтом?
3. У чому суть техніки «Драбинка емоцій»?

4. Як допомагає клієнту техніка «Ресурс за 1 картою»?

Опрацювання літератури:

основна: 1-4.

додаткова: 1-3.

Тема 8: Драматерапія.

1. Драматерапія як напрямок арт-терапії.
2. Основні техніки драматерапії.
3. Техніка «Драматизація сну».
4. Техніка «Сценічна пластика».

Питання для самоконтролю:

1. У чому полягає унікальність драматерапії як арт-терапевтичного методу?

2. Які психотерапевтичні цілі досягаються за допомогою драматичних технік?

3. Як працює техніка «Драматизація сну» у практиці?

4. Яке значення має тілесний компонент у техніці «Сценічна пластика»?

Опрацювання літератури:

основна: 1-4.

додаткова: 1-3.

Тема 9: Музикотерапія.

1. Психологічна практика застосування музикотерапії.
2. Типи музичного досвіду.
3. Техніка «Каракулі».
4. Техніка «Оркестр».

Питання для самоконтролю:

1. Які види музикотерапії використовуються в психологічній практиці?

2. Як типи музичного досвіду впливають на емоційний стан людини?

3. Як музика поєднується з графічними техніками в методі «Каракулі»?

4. Яке завдання має техніка «Оркестр» у груповій роботі?

Опрацювання літератури:

основна: 1-4.

додаткова: 1-3.

ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ З ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Завдання 1.

Обрати один із напрямів арт-терапії (наприклад, ізотерапія, драматерапія, танцювально-рухова терапія тощо).

Розробити й описати приклад арт-терапевтичної вправи або техніки для роботи з постраждалими під час війни.

Обґрунтувати вибір методу з огляду на його структурні та функціональні характеристики.

Презентувати обраний метод і вправу. Проаналізувати можливі переваги й обмеження арт-терапевтичних підходів у роботі з людьми, які пережили психотравматичний досвід.

Написати рефлексивне есе (1-1,5 сторінки): «Яке значення арт-терапії для психологічної допомоги постраждалим унаслідок війни?»

Завдання 2.

Створіть презентацію на одну з тем.

1. Ізотерапія: історія розвитку та її місце в арт-терапії.
2. Основи ізотерапії: принципи, методи та сфери застосування.
3. Як мистецтво допомагає у відновленні психоемоційної рівноваги?
4. Використання ізотерапії у роботі з дітьми, підлітками та дорослими.
5. Ізотерапія як спосіб самовираження та подолання внутрішніх конфліктів.
6. Використання кольору в ізотерапії: психологічний вплив та інтерпретація.
7. Теоретичні основи ізотерапії як методу арт-терапії.
8. Як ізотерапія сприяє розвитку емоційного інтелекту?
9. Роль ізотерапії у реабілітації людей з психологічними травмами.
10. Застосування ізотерапії у психотерапії ПТСР: методи та кейси.
11. Групова ізотерапія: як організувати та провести сесію?
12. Порівняння ізотерапії з іншими напрямками арт-терапії: унікальність підходу.
13. Техніка «Монотипія»: історія виникнення та особливості застосування.
14. Як працює «Монотипія» у терапії емоційних травм?
15. Використання техніки «Монотипія» для розвитку креативності та зняття напруги.
16. Інтерпретація візуальних образів у «Монотипії»: аналіз та символіка.
17. Практичні рекомендації з проведення сесій із застосуванням техніки «Монотипія».
18. «Монотипія» як спосіб роботи з тривогою та страхами.
19. «Карта емоцій»: розробка та використання у психологічній практиці.

20. Як техніка «Карта емоцій» допомагає у роботі з дітьми?
21. Практичне застосування «Карти емоцій» для самоаналізу та саморегуляції.
22. Робота з емоціями через малюнок: як створюється «Карта емоцій»?
23. Використання «Карти емоцій» у груповій терапії для покращення комунікації.
24. Аналіз «Карти емоцій»: як правильно інтерпретувати результати?

Завдання 3.

Створіть презентацію на одну з тем.

1. Піскова терапія та глинотерапія: сучасні арт-терапевтичні підходи в психологічній практиці.
2. Порівняльний аналіз піскової терапії та глинотерапії як методів емоційної корекції.
3. Інтеграція піскової та глиняної терапії у роботі з дітьми: техніки, переваги, результати.
4. Піскова терапія: історія виникнення, основи та сучасне застосування.
5. Символізм в піскової терапії: значення фігур, простору і кольору.
6. Використання піскової терапії в роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.
7. Піскова терапія як інструмент розкриття підсвідомих конфліктів.
8. Групові та індивідуальні форми піскової терапії.
9. Піскова терапія в роботі з дітьми: як пісочниця стає простором безпеки.
10. Піскова терапія у роботі з травмами та ПТСР.
11. Пісочниця як діагностичний інструмент у психотерапії.
12. Практичні техніки та вправи з піскової терапії.
13. Глинотерапія як засіб самовираження та зняття психоемоційного напруження.
14. Робота з глиною у терапії тривожності та агресії.
15. Глина як інструмент формування тілесної усвідомленості.
16. Глинотерапія у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.
17. Міжособистісна взаємодія через спільне творення з глини.
18. Глинотерапія як ресурсна практика у груповій психотерапії.
19. Інтеграція піскової терапії та глинотерапії в системі освіти.
20. Використання піскової терапії та глинотерапії в онлайн-форматі.
21. Еко-терапія та робота з природними матеріалами: сучасні тренди.

Завдання 4.

Скласти терапевтичну казку за алгоритмом, орієнтуючись на роботу з дітьми чи дорослими, які постраждали внаслідок війни (обрати цільову групу самостійно).

Виконати техніку «Казка про успіх» — створити коротку казку, що мотивує на подолання труднощів.

Виконати техніку «Написання казки з 10 слів» на тему психологічної підтримки.

Представити свої казки в групі. Проаналізувати їх зміст, образи, можливий терапевтичний ефект. Обговорити можливості використання казкотерапії у роботі з дітьми та дорослими, які пережили травматичний досвід війни.

Написати есе (до 1 сторінки) на тему: «Роль казкотерапії у процесі психологічного відновлення постраждалих під час війни».

Завдання 5.

Завдання 1. Виконання техніки «9 маленьких мандал» (35 хв)

На аркуші формату А3 або А4 намалювати 9 однакових кіл (або використати заготовку).

Протягом заняття створити 9 маленьких мандал, орієнтуючись на власний психоемоційний стан або уявляючи стан людини, яка пережила травматичний досвід.

Після завершення роботи — провести самоаналіз створених мандал за критеріями якісної оцінки (колір, форма, наповнення, композиція, емоційний відгук).

Завдання 2. Виконання техніки «Дві мандали» (30 хв)

Створити першу мандалу, що відображає «теперішній стан».

Створити другу мандалу, що символізує «бажаний стан» або ресурс, необхідний для відновлення. Провести короткий самоаналіз змін у зображеннях.

3. Групове обговорення (20 хв)

Поділитися досвідом створення мандал у групі (добровільно).

Обговорити можливості застосування мандалотерапії у роботі з різними категоріями постраждалих (діти, підлітки, дорослі).

Які труднощі виникають під час інтерпретації мандал?

4. Рефлексія (5–10 хв)

Записати відповіді на питання:

Що нового я дізнався/дізналася про мандалотерапію?

Як це можна використати у роботі з постраждалими під час війни?

Завдання 6.

Практичне завдання

Тема: *Колаж «Моя родина»*

Мета завдання:

- Сприяти усвідомленню власного ставлення до родини та її членів;
- Активізувати позитивні образи та спогади;
- Стимулювати особистісний ресурс через символічне відображення родинної підтримки;
- Розвинути навички використання техніки колажування в арт-терапевтичній практиці з постраждалими під час війни.

Хід виконання:

1. Матеріали:

- Журнали, газети, вирізки, фотографії (можна копії), тканини, декоративний папір;
- Ножиці, клей, фломастери, маркери;
- Аркуш формату А3 або А4.

2. Інструкція для учасників:

- Створіть колаж на тему «Моя родина».
- Використовуйте будь-які зображення, кольори, символи, які асоціюються у вас з родиною, важливими для вас людьми, родинними цінностями.

- Ви можете включити як реальні образи, так і символічні елементи.
- Завдання — передати ваші емоції, ставлення до сім'ї та місця родини у вашому житті на даний момент.

3. Самоаналіз (після створення колажу):

- Які емоції виникали під час створення колажу?
- Які образи стали для мене найбільш значущими?
- Чого не вистачає у моєму колажі?
- Який ресурс я можу черпати зі своєї родини або яких ресурсів потребує зараз?

4. Групове обговорення (за бажанням):

- Поділитися своїм колажем з групою (добровільно).
- Обговорити: як техніка колажування може допомогти у роботі з постраждалими від війни для відновлення відчуття підтримки, емоційної безпеки, родинної цілісності.

Завдання 7.

Необхідно обрати одну з арт-терапевтичних технік, представлених у навчально-методичному посібнику:

Калька Н., Ковальчук З. Практикум з арт-терапії: навчально-методичний посібник. Ч. 1. — Львів: ЛьвДУВС, 2020. — 232 с.

Здійснити її ґрунтовний опис із висвітленням мети, алгоритму проведення, застосовуваних матеріалів та потенційного психотерапевтичного ефекту. Провести практичну реалізацію техніки (самостійно або у взаємодії з іншою особою), задокументувати процес або результат виконання у фотоформаті. Підготувати презентацію або усну доповідь з подальшим представленням напрацювань.

Завдання 8.

Створіть презентацію на одну з тем.

1. Драматерапія як сучасний напрямок арт-терапії: теорія і практика.
2. Основні техніки драматерапії у роботі з постраждалими під час війни.
3. Техніка «Драматизація сну»: механізми впливу та терапевтичний ефект.
4. Сценічна пластика як інструмент роботи з тілесними проявами емоцій.

5. Використання драматерапії для відновлення психологічної цілісності.
6. Інтеграція драматерапії з іншими методами арт-терапії.
7. Роль символізму у процесі драматерапевтичної роботи.
8. Особливості застосування технік драматерапії у роботі з дітьми та підлітками.
9. Драматерапія як засіб опрацювання травматичного досвіду.
10. Психокорекційний потенціал драматерапії у відновленні міжособистісної взаємодії.

Завдання 9.

1. Психологічна практика музикотерапії: основи і напрями застосування
2. Типи музичного досвіду у психологічній практиці
3. Механізми впливу музикотерапії на психоемоційний стан людини
4. Застосування техніки «Каракулі» у процесі музикотерапії
5. Техніка «Оркестр»: розвиток групової взаємодії через музику
6. Індивідуальна та групова музикотерапія: особливості та підходи
7. Музикотерапія як метод подолання тривожності та стресу
8. Використання музики у роботі з посттравматичними станами
9. Креативний потенціал музикотерапії у відновленні емоційної рівноваги
10. Музикотерапія у роботі з дітьми та дорослими: практичний досвід

ПОТОЧНЕ ТА ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

G. CURRENT AND FINAL EVALUATION / ПОТОЧНЕ ТА ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Складові поточного контролю результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти	Форма підсумкового контролю			
	екзамен		залік	
	за формами навчання		за формами навчання	
	денна	заочна	денна	заочна
Поточний контроль				
Знання, уміння та навички, продемонстровані на аудиторних заняттях	-	-	40	30
Виконання модульних контрольних робіт	-	-	20	20
Виконання і захист завдань самостійної роботи	-	-	30	40
Професійні комунікації за компонентом	-	-	5	5
Наукова робота за компонентом	-	-	5	5
Підсумковий контроль				
	-	-	-	-
УСЬОГО	-	-	100	100

Результати контролю знань слугують основним показником, за яким оцінюється робота окремого здобувача, академічної групи, курсу.

Контроль знань здійснюється у вигляді:

- 1) поточного контролю знань ;
- 2) підсумкового контролю знань .

Поточний контроль знань здобувача є невід'ємною частиною всього навчального процесу і засобом виявлення ступеню засвоєння здобувачем програмного матеріалу.

Підсумковий контроль результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти

1. На екзамені оцінюванню підлягають:

- володіння категоріальним апаратом, фаховою термінологією та теоретичними знаннями;
- вміння демонструвати практичні навички при розв'язуванні задач, вирішенні ситуацій;
- вміння продемонструвати креативність та системність знань, володіння сучасними методами, методиками при вирішенні практичних питань.

2. Загальна підсумкова оцінка вивчення освітнього компоненту з підсумковим

контролем у формі екзамену складається із суми результатів поточного та підсумкового контролю, яка фіксується в екзаменаційній відомості. Якщо за результатами екзамену здобувач вищої освіти набрав менше 30 балів, вважається, що він не склав екзамен. В цьому випадку підсумкова оцінка складається лише з результатів поточного контролю, яка і фіксується в екзаменаційній відомості.

3. Здобувачі вищої освіти, які за сумарним результатом поточного і підсумкового контролю у формі екзамену набрали від 21 до 59 балів (включно), після належної підготовки мають право повторно скласти екзамен.

Перескладання екзамену з дисципліни дозволяється двічі (вдруге – комісії). У загальному підсумковому оцінюванні рівня результатів освітньої діяльності цих здобувачів вищої освіти враховується результат поточного контролю рівня знань, умінь та навичок.

Здобувачі вищої освіти, які за сумарним результатом поточного і підсумкового контролю у формі екзамену набрали менше 21 бала, не допускаються до повторного складання екзамену.

Вони повинні вивчати освітній компонент за індивідуальним графіком у формі додаткової індивідуально-консультативної роботи, після чого здобувач вищої освіти допускається до перескладання екзамену.

Зміст даного пункту розповсюджується на здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання.

4. Порядок повторного проходження контрольних заходів та повторного вивчення освітнього компоненту регулюється Положенням про порядок повторного проходження контрольних заходів та повторного вивчення дисципліни.

Освітній процес в Університеті відбувається за такими формами:

- 1) навчальні заняття;
- 2) самостійна робота;
- 3) практична підготовка;
- 4) контрольні заходи.

Основними видами навчальних занять в Університеті є:

- 1) лекція;
- 2) лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне, факультативне заняття;
- 3) контактне заняття;
- 4) консультація.

Лекція – це основна форма проведення навчального заняття, що є логічно довершеним, науково обґрунтованим і систематизованим викладом певного наукового чи науково-методичного питання, ілюстрованим за

необхідності засобами наочності та демонстрацією результатів досліджень.

Лекція покликана формувати у здобувачів вищої освіти основи знань з певної наукової галузі, а також визначати напрям, основний зміст і характер усіх інших видів навчальних занять і самостійної роботи здобувачів вищої освіти з відповідного освітнього компонента.

Лекція повинна охоплювати все нове, що є в законодавчих та інших нормативно-правових актах, у фаховій і навчальній літературі, висвітлювати динаміку змін та актуальні проблемні питання. У процесі викладення лекційного матеріалу можуть використовуватися результати науково-дослідної роботи лектора і викладачів кафедри, лекція повинна мати проблемний характер.

Практичне заняття – це організаційна форма навчального заняття, на якому викладач організовує детальний розгляд здобувачами вищої освіти окремих теоретичних положень освітнього компонента і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом виконання практичних завдань.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти – це форма організації освітнього процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачами вищої освіти під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Метою самостійної роботи є засвоєння в повному обсязі освітньої програми і послідовне формування у здобувачів вищої освіти самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця.

У ході самостійної роботи здобувачів вищої освіти має перетворитися на активного учасника освітнього процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

Самостійна робота – основний засіб оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувача вищої освіти, визначається навчальним планом і становить, як правило, не менше як $1/3$ і не більше як $2/3$ загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретного освітнього компонента.

Науково-дослідницька робота – це форма організації наукової та дослідницької роботи здобувачів вищої освіти, за якої вони залучаються до активної самостійної (або під керівництвом викладача) науково-дослідницької діяльності для формування наукового світогляду, розвитку науково-дослідних умінь, навичок творчого вирішення практичних завдань; це форма сприяння молодим дослідникам в опануванні методології та методів наукового пошуку.

Науково-дослідницька робота здобувачів вищої освіти в Університеті відбувається за трьома основними напрямками: науково-дослідницька робота в освітньому процесі; науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти у позанавчальний час; науково-організаційні заходи – конференції, конкурси, олімпіади та ін.

Науково-дослідницька робота здобувачів вищої освіти у освітньому процесі є обов'язковою і визначається навчальними планами і робочими навчальними планами (спеціальні лекційні курси з основ наукових досліджень, різні види навчальних занять з елементами наукових досліджень тощо).

Виконання науково-дослідницької роботи у процесі вивчення освітніх компонентів відбувається за умов оптимального співвідношення репродуктивних і творчих завдань, індивідуальних і колективних форм організації процесу навчання, максимального насичення занять ситуаціями спільної творчої діяльності.

Науково-дослідницька робота здобувачів вищої освіти у позанавчальний час є ефективним засобом об'єктивного вияву обдарованої студентської молоді, реалізації її творчих здібностей, стимулювання потреби у творчому оволодінні знаннями, активізації навчально-пізнавальної діяльності.

Індивідуальне завдання – одна з форм самостійної роботи здобувачів вищої освіти, яка передбачає створення умов для якнайповнішої реалізації творчих можливостей здобувачів вищої освіти і має на меті поглиблення, узагальнення і закріплення знань, які здобувачі вищої освіти одержують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

До індивідуальних завдань належать такі: підготовка рефератів, есе, виконання розрахункових, графічних робіт, аналіз практичних ситуацій, підготовка реферативних матеріалів із фахових публікацій, власні дослідження до конференцій, участь в олімпіадах тощо.

Види індивідуальних завдань, терміни їх видачі, виконання і захисту встановлюються кафедрою.

Індивідуальні завдання виконуються здобувачами вищої освіти самостійно з одержанням необхідних консультацій з боку науково-педагогічного працівника. Допускаються випадки виконання робіт з комплексної тематики кількома здобувачами вищої освіти.

Результати роботи в семестрі оцінюються за 100 бальною системою з подальшим переведенням у 4-бальну та систему ECTS за наступною шкалою:

Розподіл балів, які отримують здобувачі денної форми навчання:

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

В т.ч.: 20 (8*1,35) балів - знання, уміння та навички, продемонстровані на аудиторних заняттях систематичність та активність роботи на практичних заняттях ; 10 (8*0,65) балів - виконання завдань для

самостійної роботи відповідної теми;
10 балів (2*5) модульні
контрольні роботи
5 балів науково-дослідницька
робота
5 балів професійні комунікації за
компонентом

Усього 50 балів за поточний
контроль.

Розподіл балів, які отримують здобувачі заочної форми навчання

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

T1, В т.ч.: 10 балів (4*2,5)

- знання, уміння та навички, продемонстровані на аудиторних заняттях систематичність та активність роботи на семінарських заняттях ; 20 балів - виконання і захист завдань для самостійної роботи;

10 балів (2*5) модульні контрольні роботи
5 балів науково-дослідницька
робота
5 балів професійні комунікації за
компонентом

Максимальна кількість балів за поточним контролем складає 50 балів.

Критерії оцінювання відповіді на семінарських
заняттях

Оцінка «відмінно»

Відповідь здобувача базується на самостійному творчому мисленні. Знання питання, належне висвітлення питання, вміння скласти тезисний план відповіді і вміло користуватись понятійним апаратом. Відповідь грамотно та логічно побудована. Здобувач без зволікань дає відповідь на основні та додаткові питання. Програмний матеріал засвоєно повністю. Ґрунтовні знання першоджерел, нормативно - правових актів, вміння робити узагальнення та висновки, використовуючи додаткову літературу.

Оцінка «добре»

Відповідь здобувача базується на самостійному аналізі даного питання. Належні знання структури тексту, висвітлення матеріалу - грамотно по суті. Добре засвоєння програмного матеріалу, володіння навичками і засобами виконання практичних завдань. Можливі несуттєві неточності в поясненні деяких не основних питань. Знання першоджерел, нормативно-правових актів

та іншої літератури.

Оцінка «задовільно»

Відповідь здобувача ґрунтується на рівні репродуктивного мислення. Слабкі знання структури курсу, допускає помилкові тлумачення термінів, формулювань. Спостерігається порушення послідовності у висвітленні питання. Засвоєно лише основну частину програмного матеріалу. Не достатньо володію знаннями понятійного апарату, нормативно-правового матеріалу, навичками узагальнення та висновків.

Оцінювання семестрової роботи студента здійснюється в межах 100 балів.

Результати роботи в семестрі оцінюються за 100 бальною системою з подальшим переведенням у 4-бальну та систему ECTS за наступною шкалою:

Оцінка за шкалою, за якою використовується ДУЕТ	Оцінка за національною шкалою	Оцінка у формі заліку (для вибіркових дисциплін)	Оцінка за шкалою ECTS
90-100	Відмінно	зараховано	A
80-89	Добре	зараховано	B
70-79			C
66-69	Задовільно	зараховано	D
60-65			E
21-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано — з можливістю повторного складання заліку	FX
0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано — з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ

1. Арт-терапія — це
2. Під час арт-терапії що можна робити?
3. На заняттях арт-терапії важливе:
4. Назвіть що НЕ Є напрямком арт-терапії:
5. Що не можна робити в арт-терапевтичній сесії?
6. Чи оцінюється робота клієнта (малюнки, творчі роботи)?
7. Знайди вірний варіант. Арт-терапія як лікування мистецтвом є назвою, і що часто у вас, особливо в практиці, як назва всього напрямку. Які з нижче перерахованих понять не відносяться до арт-терапії.
8. Загальна мета роботи арт-терапевта полягає у:
9. У якій формі арт-терапія НЕ використовується?
10. Що не входить до правил групової роботи в арт-терапії.
11. Практику художнього самовираження первинно використовували в програмах терапії зайнятністю душевнохворих. Чиї роботи сприяли поглибленню уваги психіатрів до продуктів творчої активності цієї категорії пацієнтів.
12. Знайди вірний варіант. Основні форми групової арт-терапії це...
13. Що є основною метою застосування техніки «Оркестр» у музикотерапії?
14. Техніка «Каракулі» у музикотерапії спрямована на:
15. До типів музичного досвіду НЕ належить:
16. У яких випадках доцільно застосовувати техніку «Каракулі»?
17. Основний вплив музикотерапії на психоемоційний стан людини полягає у:

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна:

1. Калька Н., Ковальчук З. Практикум з арт-терапії: навч.-метод. посібник. Ч. 1. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 232 с.
2. Арт-терапія. Інноваційні психологічні технології / під ред. О. Тіунової, Т. Шейкіної. Випуск 5. Київ Тернопіль: ЕЕАТА, 2018. 200 с
3. Докторович М. О. Арт-терапія в діяльності психолога та соціального педагога К. : Редакції загальнопедагогічних газет, 2014. 96 с
4. Тараріна О. Практикум з арт-терапії : шкатулка майстра : науково-метод. посіб. / Олена Тараріна ; пер. з рос. Т. Щегельської. — К. : АСТАМІР-В, 2018. — 224 с.

Додаткова:

1. Федій О.А. Естетотерапія К.: Центр учбової літератури, 2012. 303 с.
2. Бернацька О.Б. Арт-терапія у вихованні самостійності підлітків. К.: Редакції загальнопедагогічних газет, 2012. 117 с.
3. Станішевська В.І. Можливості арт-терапії в подоланні внутрішньоособистісного конфлікту у підлітків. Психологічний журнал. / Ред. Сафін О.Д. Умань, 2020, Вип. №4, С. 47-54.
4. Казкотерапія як один із методів практичної діяльності психолога: Методичний посібник із дисципліни «Практика психологічно-го впливу в клінічній психології» для студентів психологічного факультету денної форми навчання спеціальності 6.030102 – психологія, 6.030103 – практична психологія / Герман Н. І., Горобець Т. В. Черкаси: Вид. від. Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, 2015. 142 с.